

Spisová značka: MMZL 181817/2019
Č. jednací: MMZL 015819/2020
Vyřizuje: Jiří Šrámek
Datum: 31. 1. 2020

ZOO a zámek Zlín – Lešná, příspěvková organizace
IČ: 00090026
Lukovská 112
763 14 Zlín – Štípa

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Magistrát města Zlína, odbor kultury a památkové péče, jako místně příslušný orgán státní správy na úseku památkové péče (dále jen „dotčený orgán“) podle ust. § 11 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a jako věcně příslušný orgán podle ust. § 29 odst. 2 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), **vydává**

na základě žádosti o vydání závazného stanoviska, kterou podalo **statutární město Zlín, IČO: 00283924**, se sídlem **náměstí Míru 12, 760 01 Zlín** (dále jen „žadatel“), k záměru „**Obnova odvětrávacích kanálků a štol objektu stájí**“ dotýkajícímu se objektu **č. p. 163** na pozemku **parc. č. 1599** a pozemku **parc. č. 1602/1 v k. ú. Štípa, Zlínský kraj** (dále též „předmětný objekt a pozemek“), které jsou součástí kulturní památky **zámek Lešná** zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod **rej. č. 22230/7-1943** (dále též „kulturní památka“), podle ust. § 149 odst. 1 správního řádu a v souladu s § 14 odst. 1 a § 44a odst. 3 památkového zákona toto

závazné stanovisko:

Záměr „**Obnova odvětrávacích kanálků a štol objektu stájí**“ dotýkající se objektu **č. p. 163** na pozemku **parc. č. 1599** a pozemku **parc. č. 1602/1 v k. ú. Štípa, Zlínský kraj**, spočívající v **obnově stávajících vzduchových kanálů** umístěných po obvodu zdiva předmětného objektu pod úroveň terénu, konkrétně: **v odstranění stávajících soklových omítek předmětného objektu** do výše cca 20 – 30 cm od terénu, **ve vybourání spádové betonové plochy, resp. rozebrání stávající zámkové dlažby** v pásu cca 80 cm podél objektu, **v provedení ruční demontáže stávajícího stropu vzduchového kanálku** (uložení stropních dílců pro další použití), **v provedení propojení kanálů** okolo schodiště (2 x PVC potrubí DN 125 ve výkopové rýze), **ve vyčištění dna kanálu, v doplnění nesoudržných částí kanálu** na novodobých konstrukcích cementovou maltou (na základovém zdivu případně dozdvívkou pálenou cihlou na vápennou maltu), **v provedení revize odtokových soustav** odvodnění kanálu, **ve vyzdění dělicích přepážek** kanálu (jeho rozdělení na 4 samostatné části), **v provedení elektroinstalace pro ventilátory** ve vnitřním prostoru kanálu, **v provedení trubních rozvodů** přísávání (potrubí DN125; pro úseky kanálu č. 3 a č. 4 provedení 2 nasávacích otvorů v soklu objektu ve výšce cca 25 cm nad terénem, krytých kovovou mřížkou o rozměrech cca 160 x 210 mm; pro úseky č. 1 a č. 2 provedení nasávání s ústím umístěným mimo objekt cca 4 m od jeho nároží – potrubí vedeno pod vozovkou s vyústěním v břehu), **v provedení stěrkové hydroizolace v místě uložení stropu** se svislým vytažením na zdivo do výše 20 cm nad terén, **ve zpětné pokládce stropních dílců, v instalaci 4 ks falešných střešních svodů** (měděné, s kruhovým průřezem, s povrchovou úpravou matným nátěrem v barevném odstínu fasád (světle béžová) – např. vzorník NCS: S 0505 – Y20R, S 0505 – Y10R, S 0510 – Y10R, S 0510 – Y20R, vzorník RAL: 1015, 1013; ukončení výdechů svodů stříškou a ventilačním otvorem o ploše cca 200 cm² krytým mřížkou; do svodů budou instalovány ventilátory), **v provedení hydroizolace stropu** kanálu (silikátová pružná stěrka, vytažena na zdivo), **ve zpětné úpravě okapového chodníku** (položení ochranné folie na izolaci, spádová betonová mazanina, resp. zpětné položení stávající zámkové dlažby), **v provedení soklových omítek** v místech omítek osekanych (omítky na bázi hydraulického vápna; od přiléhajících zp. ploch budou odděleny nutou 15-20

mm), v opravách a úpravách dešťové kanalizace (vyčištění 1 ks zaneseného svodu, u 5 ks svodů doplnění litinových lapačů splavenin) -

dle přílohy žádosti, projektové dokumentace „Obnova odvětrávacích kanálků a stol objektu stájí“, vypracoval Ing. Josef Kolář, datace 12/2019 (v rozsahu: Textová část – 5xA4; 1 Půdorys stávajícího stavu – 2xA4; 2 Půdorys – návrh úprav – 2xA4; Fasády – zakres falešných střešních svodů – 2xA4; 4 Vzorové řezy – 2xA4; 5 Specifikace pohledových prvků systému odvětrání – 2xA4; Fotodokumentace – 5xA4),

je dle § 14 odst. 3 památkového zákona a v souladu s ochranou kulturně historických hodnot kulturní památky z hlediska zájmů státní památkové péče **přípustný** a pro jeho **realizaci** se dle § 14 odst. 3 památkového zákona a dle ust. § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon, stanovují tyto **podmínky**:

1. Před plošnou realizací nátěrů nových falešných měděných svodů bude předložen dotčenému orgánu k posouzení referenční vzorek konkrétního barevného odstínu nátěru, a to formou nátěru části falešného svodu (cca 10 x 20 cm). Teprve po písemném odsouhlasení dotčeného orgánu, že vzorek odpovídá technologickým a vzhledovým požadavkům, lze nátěry falešných svodů provést plošně dle odsouhlaseného referenčního vzorku.
2. Nová omítka soklové části předmětného objektu bude hladká (zrnitost do 1,5 mm).

Odůvodnění:

Dne 16. 12. 2019 bylo zahájeno řízení o vydání závazného stanoviska orgánu památkové péče na základě žádosti, kterou podal výše uvedený žadatel, prostřednictvím příspěvkové organizace ZOO a zámek Zlín – Lešná, IČ: 00090026, se sídlem Lukovská 112, 763 14 Zlín – Štípa, jejímž jménem jedná Ing. Roman Horský, ředitel (dále jen „zástupce“). Příspěvková organizace je oprávněna zastupovat vlastníka kulturní památky, tedy statutární město Zlín, na základě článku VIII bodu 6. Dodatku ke zřizovací listině č. 1539510091, kterou byla městem Zlín zřízena. Přílohou žádosti byla plná moc, kterou zástupce pověřil k jednání ve věci svého zaměstnance, pana Jakuba Skřivánka. Zamýšlenými pracemi má být dotčen objekt stájí v areálu ZOO Lešná, který je kulturní památkou. Tou je rovněž pozemek parc. č. 1602/1, který daný objekt obklopuje.

Dotčený orgán doplnil výpis z KN, který prokázal, že vlastníkem předmětného objektu a pozemku je žadatel a žádost o vydání závazného stanoviska je tedy legitimní. Výpis z KN rovněž potvrzuje výše uvedené, tedy že příspěvková organizace ZOO a zámek Zlín – Lešná je oprávněna hospodařit se svěřeným majetkem obce, tedy žadatele.

Dotčený orgán vydal dne 2. 9. 2019 rozhodnutí pod spis. zn. MMZL 112345/2019 k záměru provedení jádrových kruhových průvrtů do stávajícího vzduchového kanálu u objektu stájí. Tyto vrty byly provedeny za účelem zjištění stavu kanálu a nivelace jeho dna. Výsledky průzkumu jsou uvedeny v aktuálním záměru na celkovou obnovu a zprovoznění vzduchových kanálů okolo předmětného objektu, které mají sloužit k odvlhčování zdiva.

Předmět řízení, který žadatel vymezil ve své žádosti, spočívá v obnově stávajících vzduchových kanálů umístěných po obvodu zdiva předmětného objektu pod úroveň terénu, konkrétně: v odstranění stávajících soklových omítek předmětného objektu do výše cca 20 – 30 cm od terénu, ve vybourání spádové betonové plochy, resp. rozebrání stávající zámkové dlažby v pásu cca 80 cm podél objektu, v provedení ruční demontáže stávajícího stropu vzduchového kanálu (uložení stropních dílců pro další použití), v provedení propojení kanálů okolo schodiště (2 x PVC potrubí DN 125 ve výkopové rýze), ve vyčištění dna kanálu, v doplnění nesoudržných částí kanálu na novodobých konstrukcích cementovou maltou, na základovém zdivu případně dozdivkou pálenou cihlou na vápennou maltu, v provedení revize odtokových soustav odvodnění kanálu, ve vyzdění dělicích přepážek kanálu (jeho rozdělení na 4 samostatné části), v provedení elektroinstalace pro ventilátory ve vnitřním prostoru kanálu, v provedení trubních rozvodů přísávání (potrubí DN125; pro úseky kanálu č. 3 a č. 4 provedení 2 nasávacích otvorů v soklu objektu ve výšce cca 25 cm nad terénem, krytých kovovou mřížkou o rozměrech cca 160 x 210 mm; pro úseky č. 1 a č. 2 provedení nasávání s ústím umístěným mimo objekt cca 4 m od jeho nároží – potrubí vedeno pod vozovkou s vyústěním v břehu), v provedení stěrkové hydroizolace v místě uložení stropu se svislým vytažením na zdivo do výše 20 cm nad terén, ve zpětné pokládce stropních dílců, v instalaci 4 ks

falešných střešních svodů (měděné, s povrchovou úpravou matným nátěrem v barevném odstínu fasád – např. vzorník NCS: S 0505 – Y20R, S 0505 – Y10R, S 0510 – Y10R, S 0510 – Y20R, vzorník RAL: 1015, 1013; ukončení výdechů stříškou a ventilačním otvorem o ploše cca 200 cm² krytým mřížkou; do svodů budou instalovány ventilátory), v provedení hydroizolace stropu kanálu (silikátová pružná stěrka, vytažena na zdvo), ve zpětné úpravě okapového chodníku (položení ochranné folie na izolaci, spádová betonová mazanina, resp. zpětné položení stávající zámkové dlažby), v provedení soklových omítek v místech omítek osekávaných (omítky na bázi hydraulického vápna; od přiléhajících zp. ploch budou odděleny nutou – 15 – 20 mm) a v opravách a úpravách dešťové kanalizace (vyčištění 1 ks zaneseného svodu, u 5 ks svodů doplnění litinových lapačů splavenin). Podrobněji viz předložená projektová dokumentace citovaná v závazné části tohoto dokumentu.

Předmětný objekt č. p. 163 je součástí areálu kulturní památky, evidované jako celek v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod r. č. 22230/7-1943 společně se skleníkem – oranžerií č. p. 165, tyrolskou chatou č. p. 162, zámekem č. p. 112, božími muky a několika pozemky. Celý zámecký areál zámku s přilehlým parkem a komplexem budov v Lešné u Zlína je velmi cenným dokladem vývoje zahradní kultury i životního stylu šlechty v 19. a na počátku 20. století a typickým příkladem panského venkovského sídla podle anglických vzorů (manor-house), jediným svého druhu na území České republiky. Svým urbanistickým konceptem, architektonickým výrazem a hmotovým i materiálovým řešením jednotlivých budov se spolu s parkem představuje památkově i kulturně významný architektonický soubor, který v současné době slouží potřebám ZOO Lešná. Předmětem památkové ochrany je v daném prostředí mj. kompoziční struktura, architektonické řešení, dálkové pohledy, hmotové, tvarové i materiálové řešení jednotlivých stavebních prvků a konstrukcí.

Dotčený orgán si v rámci řízení vyžádal úkonem ze dne 18. 12. 2019, v souladu s ust. § 14 odst. 6 památkového zákona, písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Kroměříži (dále jen „písemné vyjádření“ a „NPÚ“).

Dne 7. 1. 2020 bylo písemné vyjádření (č. j. NPÚ-373/101864/2019) doručeno dotčenému orgánu. V něm NPÚ v částech „Vyhodnocení žádosti“ a „Zdůvodnění“, uvedl: „Z hlediska státní památkové péče budou navržené stavební úpravy dle předložené žádosti v souladu se zájmy ochrany výše uvedených kulturněhistorických hodnot při dodržení těchto podmínek:

1. Zástupci NPÚ, ÚOP v Kroměříži bude předloženo k posouzení finální materiálové, barevné a rozměrové řešení u těchto prvků - vyústění nasávacího potrubí v terénu, větracích mřížek, úpravy okolí objektu a kanálu, výdechů nasávacího potrubí falešných svodů a trasy s napojením nové elektroinstalace, rozměrů výkopu u schodiště, a to formou vzorku nebo doplněné PD.

2. Nové omítkové souvrství soklu bude hladké (zrnitost do 1,5 mm) a bude ve formě vzorku s rozměry alespoň 50 x 50 cm s finálním barevným nátěrem předloženo zástupci NPÚ, ÚOP v Kroměříži k posouzení.

Při návrhu nových stavebních úprav u objektů kulturních památek je třeba postupovat se zvýšenou citlivostí a se snahou negativně nezasahovat do jejich hmotové podstaty, architektonického výrazu, či jejich historického prostředí, a to včetně pohledového působení objektu a prvků fasády. Objekt je nositelem památkových hodnot spočívajících mj. v materiálovém a tvarovém řešení jednotlivých stavebních prvků a konstrukcí, včetně detailů, jako jsou historické omítkové vrstvy, řemeslné detaily, výplně stavebních otvorů... Z pohledu památkové péče jsou při obnovách kulturních památek zvláště podrobně posuzována architektonická a technická řešení, která by měla respektovat hodnotné prvky a konstrukce, které se na dotčeném objektu nacházejí. S odkazem na chráněné památkové hodnoty (architektonický výraz, skladba hmot, použitý materiál, barevnost a detaily jednotlivých stavebních prvků a konstrukcí), nepředstavuje předložené řešení do zprovoznění stávajícího odvětrávacího kanálu výrazný zásah do historických konstrukcí, jelikož doplňující prvky odvětrávacího systému i zásahy s nimi spojené jsou minimalizovány. Zásahy do historického zdiva objektu stájí se týkají oblasti soklu (odstranění degradovaných nebo novodobých vrstev, průrazy nasávacích otvorů). Krycí mřížky jsou v maximální možné míře řešeny mimo hlavní pohledové vazby (převážně kryty zelení, v místech s již stávajícími kulatými mřížkami), zvolené varianty jsou materiálově a tvarově akceptovatelné (byly konzultovány se zástupcem NPÚ, ÚOP v Kroměříži emailem). Největší pohledový dopad záměru je pak spojen s instalací falešných střešních svodů (zejména v exponované části nádvoří a křídla s vchodem do restaurace), přičemž navrhovaný materiál respektuje materiál již osazených dešťových svodů. V případě falešných měděných svodů lze však doporučit spíše variantu bez nátěru, a to vzhledem k ušlechtilosti a vlastnostem měděného materiálu a způsobu jeho použití v minulosti, případně alternativu nátěru ale s použitím pozinkovaného plechu. Také v případě větracích mřížek lze litinu

nahradiť plechem s nátěrem v odstínu fasády. Jelikož však v žádosti nejsou specifikovány konkrétní podoby zakončení výdechu falešných svodů ani mřížek a jejich rozměry, ani rozměrové a finální materiálové řešení vyústění potrubí u objektu, finální barevnost a struktura nových omítkových vrstev, finální řešení horizontálních ploch u objektu, kanálu rozměry a hloubka výkopu propojení VZT u schodiště bočního křídla a konkrétní zásahy (trasa, napojení) nové elektroinstalace, jsou stanoveny podmínky doplnění těchto údajů a jejich předložení zástupci NPÚ, ÚOP v Kroměříži k posouzení, a to formou buď vzorku, nebo doplněné PD. V případě nejasných informací k podobě nových omítkových vrstev požadujeme tyto provést v hladké omítce a spolu s barevným nátěrem formou vzorku předložit zástupci NPÚ, ÚOP v Kroměříži k posouzení. Tyto prvky se výrazným způsobem podílejí na celkovém výrazu objektu. Novodobé konstrukce užitě při realizaci záměru nesmí znamenat narušení autenticity a jednotného výrazu kulturní památky.“

V souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu dal dotčený orgán účastníkovi řízení, respektive jeho zástupci, možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání závazného stanoviska, případně je doplnit. Tento správní akt byl zaznamenán do protokolu dne 30. 1. 2020, kdy se zástupce vyjádřil takto: „V průběhu řízení nám byla dána možnost seznámit se s podklady pro vydání závazného stanoviska (dle ust. § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) v řízení spis. zn.: MMZL 181817/2019 (obnova odvětrávacích kanálků a štol objektu stáji), především s písemným vyjádřením Národního památkového ústavu dle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., č. j. NPU-373/101864/2019.“

Dotčený orgán postupuje v souladu s § 3 správního řádu, tedy tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Současný stav předmětného objektu mu je znám z vlastní úřední činnosti. Záměr byl rovněž před jeho tvorbou konzultován se zástupcem dotčeného orgánu přímo na místě.

Dotčený orgán vydává závazné stanovisko podle ust. § 149 odst. 1 správního řádu, jako úkon učiněný dotčeným orgánem, který je výstupem posouzení zájmů státní památkové péče pro řízení vedené stavebním úřadem, a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí (či jiného opatření) správního orgánu (stavebního úřadu). Dotčený orgán vycházel z § 103 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, který vymezuje činnosti, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení, avšak s výjimkou, kdy jsou tyto činnosti prováděny na objektu, který je kulturní památkou.

Dotčený orgán při posuzování předloženého záměru vycházel především ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot kulturní památky a z písemného vyjádření NPÚ. Jak je již výše uvedeno, předložený záměr předpokládá zásahy vedoucí k obnově a zprovoznění stávajícího účelového vzduchového kanálu umístěného pod terénem okolo objektu a sloužícího k odvlhčování zdiva. Měla by být využita přirozená cirkulace vzduchu z nasávacích otvorů směrem do vzduchových kanálů a ven falešnými okapovými svody, které budou opatřeny podpůrnými ventilátory. Toto opatření je ve vztahu k danému objektu žádoucí a správná funkčnost systému má zajistit průběžnou sanaci zdiva.

NPÚ v písemném vyjádření uvedl, že navržené práce budou v souladu se zájmy ochrany kulturně historických hodnot kulturní památky. V podmínce č. 1 pak požaduje předložit k posouzení „finální materiálové, barevné a rozměrové řešení“ u vybraných prvků. Dle úsudku dotčeného orgánu jsou dané prvky pro účely posouzení přípustnosti prací z hlediska zájmů státní památkové péče v projektové dokumentaci dostatečně popsány a definovány, včetně jejich předpokládaného umístění, rozměrů, případně barevností či materiálů. Dotčený orgán bude v průběhu provádění faktické práce dozorovat v souladu s § 29 odst. 2 písm. g) památkového zákona. Na kontrolních dnech pak může být za účasti zástupců památkové péče vybrán např. konkrétní typ kovových mřížek, které mají být umístěny na sokl objektu jako kryt nasávacích otvorů (v záměru jsou uvedeny 3 možné konkrétní typy).

V podmínce č. 2 písemného vyjádření je stanoven požadavek na maximální zrnitost nové omítky spodní části soklu a také na předložení referenčního vzorku omítky s finálním barevným nátěrem k posouzení zástupcem NPÚ. Dotčený orgán uložil žadateli v souladu s písemným vyjádřením realizační podmínku, že nová omítka soklové části předmětného objektu bude hladká (zrnitost do 1,5 mm). V předložené projektové dokumentaci nabyla zrnitost nové omítky řešena. S ohledem na obdobnou zrnitost stávajících omítek a s cílem zachovat vizuální jednotnost fasády objektu i po provedených zásazích tak dotčený orgán tuto podmínku uložil. S nátěrem úzkého pásu nových omítek u paty zdiva (do výšky cca 20 – 30 cm od terénu) předložený záměr nepočítá.

Dotčený orgán netrvá na tom, aby byl úzký pás nové omítky po jejím provedení ihned natřen v barvě stávající fasády, nepovažuje to za nutné. K tomuto závěru vede dotčený orgán skutečnost, že stávající omítky soklu předmětného objektu, který sahá do výšky cca 70 – 120 cm od terénu, jsou v současnosti značně degradované a jejich barevnost nejednotná. Obnova nátěru soklu by tak měla být následně řešena komplexně spolu s opravou omítek celé soklové části objektu.

Dle předloženého záměru mají být falešné měděné svody opatřeny nátěrem v barevném odstínu fasády. Je navrženo několik odstínů dle vzorníků, které se jeví více či méně podobné stávajícímu odstínu fasády. Dotčený orgán tak v závazné části tohoto dokumentu uložil realizační podmínku. Před plošnou realizací nátěrů nových falešných měděných svodů bude předložen dotčenému orgánu k posouzení referenční vzorek konkrétního barevného odstínu nátěru, a to formou nátěru části falešného svodu o rozměrech cca 10 x 20 cm. Teprve po písemném odsouhlasení dotčeného orgánu, že vzorek odpovídá technologickým a vzhledovým požadavkům, lze nátěry falešných svodů provést plošně dle odsouhlaseného referenčního vzorku. Dotčený orgán tak na vzorku nátěru vneseném přímo na svodu nejprve ověří (standardně za účasti zástupce NPÚ), zda opravdu odpovídá barevnosti fasády a zda tedy bude vhodné z hlediska památkové péče daným barevným odstínem falešné svody natřít.

Na základě výše uvedeného došel dotčený orgán k závěru, že realizace zamýšleného záměru bude v souladu se zájmy památkové péče a rozhodl tak, jak je uvedeno v závazné části tohoto dokumentu.

Poučení:

Dle § 149 odst. 1 správního řádu není závazné stanovisko samostatným rozhodnutím ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Bc. Jiří Šrámek
oprávněná úřední osoba
odbor kultury a památkové péče MMZ

Otisk úředního razítka
Podepsáno elektronicky

Obdrží:

ZOO a zámek Zlín – Lešná, příspěvková organizace, IČ: 00090026, Lukovská 112, 763 14 Zlín – Štípa, IDDS: sfydje3

Na vědomí:

Národní památkový ústav, ÚOP v Kroměříži; IDDS: 2cy8h6t